

Het Rusland en het Ballonnetje

Maarten Brusselers (1951) bracht als kind van gegoede ouders zijn jeugd door in Amstelveen, bezocht braaf de plaatselijke HBS tot hij op zijn 15^e begon te blowen. Toen was het binnen een paar jaar afgelopen! Het hippiedom broeide ook in Nederland. In 1968 werd het eerste jeugdcentrum, Fantasio aan de prins Hendrik kade in Amsterdam geopend, Maarten, toen 16-17 werd een regelmatige bezoeker. In die jaren waren er nog maar weinig openbare gelegenheden waar blowers naar toe konden. Er waren wel thuisdealers en wij waren daar een van. Ik woonde in 1972 met 9 man op een eenkamer woninkje in de Amsterdamse Vrolijkstraat. Daar kwam veel volk langs waaronder Maarten. Het passieve hippie gedoe beviel Maarten maar matig, hij vertrok naar Israel en ging in een kibboets werken. Omdat hij toch wat serieuzer moest worden ging Maarten in 1974 voor een verzekeringsmaatschappij werken, eerst in Engeland, later in Italië. Op een dag moest er op kantoor een moeilijk formulier worden ingevuld, hij werd verwezen naar een oudere man achter een bureau, die had er verstand van! De man had er inderdaad verstand van, hij was op het gebied van dat formulier zelfs dé specialist van het bedrijf, vertelde hij trots. “Hoe lang doet U dit dan al” vroeg Maarten. “Nou, ik denk al gauw zo’n 35 jaar” antwoordde de oudere man. Maarten wist wat hem te wachten stond, had daar absoluut geen zin in en nam ontslag. In 1975 was Maarten weer terug in Amsterdam waar inmiddels de Melkweg was geopend. Je moest lid zijn om toegelaten te worden, maar dan had je ook wat! Zalen vol mensen, muziek, kleuren en exotische geuren. Vroeger werd er ook in de gangen gehandeld door hippies die gewoon kleedjes op de grond legden met daarop pijpjes, sieraden, wierook, space cake en natuurlijk ook hasj. Toen Maarten kwam was dat allemaal meer onder controle, er was nog maar één huisdealer en een marktzaal met stalletjes. Maarten dreef samen met zijn partner Mollie een thee en notenbar in de Melkweg. Dat liep als een trein want iedereen die blowde wilde ook wel wat te knabbelen hebben. De Melkweg had regelmatig problemen met zijn huisdealers, ontsloeg ze dan en zo kwam het dat Maarten en Mollie het huisdealen voor hun rekening mochten nemen vanuit hun thee en notenbar.

Het huisdealerschap was een goudmijn maar Maarten bleef op zoek naar iets beters. In de Melkweg was de huisdealer afhankelijk van het bestuur, terwijl

bezoekers eerst f10, - moesten betalen om lid te worden en binnen te komen. In dat jaar werd ook de wet gewijzigd door van minister van justitie van Agt, tot dertig gram werd niet meer gezien als een handelshoeveelheid maar slechts voor persoonlijk gebruik. Maarten redeneerde dat hij dus openlijk hasj en wiet kon verkopen, tot dertig gram, net als in de Melkweg, het was immers allemaal voor privé gebruik? Hij kocht in 1975 voor f 20.000, - een oude coffeeshop aan het Rusland in het centrum van Amsterdam. Wat de doorslag gaf was de ontdekking dat het politie district bureau Warmoes straat eindigde aan de overkant van de straat. Warmoes straat was het meest harde politie bureau in Amsterdam, die gingen regelmatig op de vuist met de criminelen van de Rosse buurt in het centrum. Maarten viel dus met zijn coffeeshop onder het tolerantere bureau Leidseplein waar ook de Melkweg onder viel. Daar viel mee te leven! De locatie was uitstekend, 5 minuten van de Dam, het Spui, Waterlooplein, of het Rembrandplein. Maarten wist hoe wij het deden in de Mellow Yellow, de hasj en wiet voorverpakt in plastic zakjes, maar alleen 's-Avonds open en we probeerden als theehuis een low hippie profile te houden. Maarten wilde een moderne coffeeshop, pakte de zaken gelijk voortvarend aan, deelde kaartjes uit in de Melkweg met zijn nieuwe adres en plaatste als eerste buitenlander een advertentie in de Amerikaanse High Times. "Coffee, 40 different kinds of Thea, and various exotic herbs", duidelijke taal voor de goede verstaander. Het Rusland ging 's-Morgens vroeg open en 's-Avonds om 8 uur dicht om problemen met dronken gasten in de nacht te voorkomen. Vanaf de eerste dag liep coffeeshop het Rusland als een trein, het was na de Mellow Yellow de tweede Coffeeshop in Amsterdam. Enkele maanden later opende Henk de Vries zijn eerste Bulldog en ging jaren strijd met bureau Warmoestraat aan die hij glansrijk heeft gewonnen. Samen met Koos Swart stelde Maarten de Coffeeshop huis regels op:

Geen verkoop beneden 16 jaar.

Maximaal 30 gram per persoon

Geen wederverkoop

Geen hard drugs of wapens.

Deze richtlijnen werden gedrukt op filtertipjes en hingen als poster aan de muur. Maarten bestelde zijn eigen plastic zakjes met als opdruk: NIET VOOR HANDELSDOELEINDEN! Na 7 maanden kreeg Maarten zijn eerste politie inval te verwerken. De officier van justitie baseerde zijn eis op 3kilo voorverpakte hasj en wiet. Maarten beriep zich op het gedogen van 30 gram en stelde dat bij hem géén

3 kilo handelsvoorraad was aangetroffen. Er stond immers op ieder zakje; “niet voor handelsdoeleinden!?” Nou dan! De officier bleef bij zijn eis van f 1000,- boete en 2 maanden gevangenisstraf, maar zag af van verdere vervolging. Dit was het begin van het gedoogbeleid. Maarten kreeg daarna nog 10 invallen te verwerken maar daarbij werd hoogstens de hasj en wiet afgepakt, de dealer van de dag gearresteerd en na een uurtje of zo weer vrijgelaten. Bureau warmoes straat daarentegen viel in het begin 5 keer per dag de Bulldog binnen, maar Henk verving de dealer en de handel telkens razendsnel binnen 15 minuten. De klanten hadden vaak niet eens door dat er een inval geweest. Na enkele maanden was dat ook weer afgelopen, kostte te veel tijd en viel bureau Warmoes straat nog maar enkele keren per jaar binnen. In die tijd kon een coffeeshop nog niet gesloten worden alleen maar omdat er een toevallige bezoeker gearresteerd was met een voorraadjie hasj en wiet. Invallen doen was dus dweilen met de kraan wijd open.

In de slagschaduw van de Bulldog en het Rusland openden al snel tientallen andere coffeeshops moderne stijl in Amsterdam en later in de rest van Nederland.

Maarten verdiende goed en kocht het pand waarin het Rusland gevestigd was. Dat was een goede zet, want toen het chique SAS hotel aan de overkant opende wilden zij coffeeshop het Rusland aan de overkant weg hebben. Dat lukte niet want de verhuurder was ook de eigenaar van de coffeeshop. Wel heeft Maarten nog jarenlang plezier gehad aan de vele hotelgasten!

In 1978 brak brand uit in de Mellow Yellow en ik begon samen met Maarten een nieuwe coffeeshop aan de Amsterdamse Roeterstraat. Het zou ons eerste project samen worden, een soort proefballonnetje en ik stelde daarom de naam “Het Ballonnetje” voor. Het ging niet echt goed met het Ballonnetje, Maarten had gerekend op de studenten van de VU die in een gebouw tegenover het Ballonnetje studeerden, maar die studeerden harder en blowden minder als gedacht. Ook de samenwerking met mij viel tegen, waar Maarten consequent en zakelijk was, een harde werker, deed ik vooral wat me inviel. Na enkele maanden stapte ik uit het Ballonnetje en ging Maarten alleen verder. Wel bleven we zaken doen, ik werd een Sinsemilla Guerilla, teelde met het “green team” overal in Nederland Sinsemilla en verkocht de nederwiet aan Maarten en Henk de Vries. Zorgde er altijd wel voor dat ik Maarten vertelde net van De Bulldog te komen en vertelde Henk dat ik straks wat aan het Rusland ging leveren. Beiden hielden elkaar in de gaten, konden voor hun gevoel niet achterblijven en verkochten daarom allebei onze Nederwiet! Zij waren daarmee de eerste coffeeshops in Nederland die een niet gesmokkeld, eerlijk Nederlands product verkochten.

De hasj en wiet scene werd steeds harder, er kwamen overvallen van gewapende Surinamers op coffeeshops, Maarten heeft er 8 of 9 gehad. Toen er ook nog eens Joegoslaven op de markt kwamen die beschermgeld gingen eisen en bij Maarten thuis een nog niet aangestoken dynamietstaaf met een briefje door de bus gooiden was voor hem de maat vol. Hij verkocht in 1983 het Rusland én het Ballonnetje aan ene Mike. Van het geld kocht Maarten een grote boot in Thailand, het land van de glimlach, in het toen nog onbekende plaatsje Phuket en ging er duiktrips organiseren. Dat was een gelukkige tijd, altijd blije mensen om je heen en een leven als in het paradijs! Maarten had in de oceaan een murene, een vervaarlijk uitzierende zeeslang gevonden die na enige training braaf uit de hand at. Maarten kocht een waterdichte polaroid en maakte op verzoek foto's van zijn gasten en de murene. De polaroids werden voorzien van datum, locatie, een adressticker en daarna nog jaren overal ter wereld trots getoond op feestjes en andere sociale gelegenheden. Een polaroid heeft anders dan een gewoon foto afdrukje iets magisch, de foto is uniek, er is er geen tweede van op de hele wereld en het ding is écht zelf ter plaatse geweest!

Na 20 jaar vond Maarten het welletjes en verkocht het bloeiende duik bedrijf nu met twee schepen. Phuket was inmiddels een bekende toeristische attractie geworden. Maarten was getrouwd met een Thaise en wilde zijn kinderen een fatsoenlijke scholing meegeven, daarom verhuisde hij het hele gezin naar Bangkok.

Hij heeft nog leuk gescoord met wat onroerend goed toen dat nog een booming business was, zijn oudste zoon zit nu op de TU in Delft en studeert daar aerospace engineering.

Telkens als hij in Nederland komt concludeert hij dat het er wéér niet beter op is geworden. De mensen zijn bot en onvriendelijk tegen elkaar, je ziet geen blije gezichten op straat. De regelgeving is om gek van te worden, besluitvorming nauwelijks mogelijk. Hij is trots op zijn nieuwe vaderland, drie jaar nadat ze besloten een metro aan te leggen reed het ding in Bangkok! "En die grond daar is een moerasdelta, net zulke slappe hap als hier in Amsterdam"!

Hij laat me zijn visite kaartje zien, aan de ene kant het voor mij onleesbare Thai, aan de andere kant in het Engels: CSO, retired. Ik vraag ernaar en krijg van een breed lachende Maarten te horen: Coffee Shop Owner, retired!

Van mij mag ie, ik wens hem nog een lang en gelukkig pensioen!

Wernard Bruining, Tiel 16 Augustus 2010

Foto 1. Maarten Brusselers (59) CSO, retired

Foto 2. Het Rusland. No pictures please!

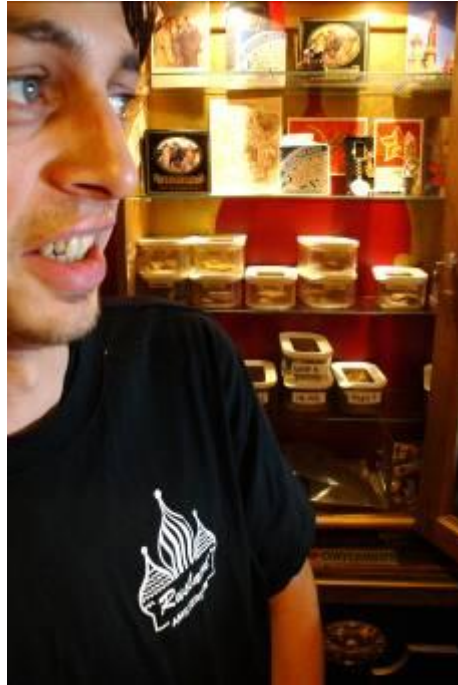

Foto 3. Bart, (23) dealer, barman. “Er komen in het Rusland veel toeristen, ook wel Nederlanders en opvallend veel oudere volwassenen. We hebben blijkbaar een volwassen kwaliteit uitstraling. Ook komen er regelmatig mensen langs die hier vroeger in hun jeugd kwamen, om nog eens een jointje op te steken. Blowers onthouden altijd het beste wat ze ooit gerookt hebben en vooral ook wáár!”

Foto 4. Steward (38) Company director en Michelle (37) Office manager

Blowden vroeger wel in hun jeugd, maar nu niet meer. Nou ja nu dus wel, maar dat is omdat ze in Amsterdam zijn. Kochten een voorgedraaide joint, vinden die erg lekker en “yes, we stil know how to roll a joint ourselves”. Wat ze mooi vinden aan Amsterdam is de scenery, de gevarieerde bevolking, al die bomen en de vele leuke winkeltjes. Veel mannen slepen hun vrouw mee naar een coffeshop in Amsterdam maar moeten dan wel daarna met haar gaan shoppen. Steward slaakt een diepe zucht!

Foto 5. Floyd (29) Werkt bij een bedrijf dat huizen en gebouwen ontruimt na een huisuitzetting, brand of overlijden. Rookt 's-Avonds een joint en dan is alles weer OK. Blownt sinds zijn 15°. Heeft met cannabis geleerd niet direct agressief te worden wat hij vroeger wel degelijk was. Verwacht dat in de komende jaren steeds meer coffeeshops gesloten gaan worden, maar denkt dat blowen altijd zal blijven. “Dan gaan we toch weer gewoon naar de huisdealer, de steeg in, of bellen een wietkoerier!”

Foto 6. Maria (41) bankemployee en Paulo (42) leraar wiskunde aan een of andere Portugese Universiteit. “Nice city, nice people!” Hebben vroeger in Amerika wel

eens geblowd. “Nu niet meer eigenlijk, nou ja, nu we in Amsterdam zijn steken we er natuurlijk eentje op. Wat we hier nog meer gaan doen? Shoppen!” lacht zij, hij neemt nog maar een trekje.

Foto 7. Ze steekt haar hand uit en zegt;” mag ik me even voorstellen ik ben Eva, de dochter van Jasper en Fleur”. Bekende namen, die twee werkten in 1973 voor me in de Mellow Yellow. Hoe oud ben je dan vraag ik verbaasd. “26 en ik ben nu de huisdealer in het Ballonnetje” antwoord ze. Ik herinner me haar nu als klein meisje van 4-5 jaar oud. Eva blouwt zelf niet,”dat was voor mij niet interessant meer, dat zag ik vroeger elke dag”, ze rookt wél sigaretten. Ze verbaasd zich over hoeveel mensen elke dag in de coffeeshop rondhangen, veel ideeën over van alles en nog wat hebben, maar er niets mee doen. Ze heeft wel van blowers geleerd om zaken niet al te persoonlijk op te nemen. Relax weet je wel? Ook heeft ze geleerd met moeilijke mensen om te gaan want er zitten veel medicinale gebruikers onder de coffeeshop bezoekers en die vragen extra aandacht.

Foto 8. Paula (40) Barvrouw in het Ballonnetje. Werkt hier al 17 jaar. “Ze noemen me nu steeds vaker Mevrouw hé?” Vind het hartstikke leuk werk.” Hier komen veel vaste klanten die in de buurt wonen. Het is voor hen een soort huiskamer waar ze hun vrienden ontmoeten”. Ziet ook in de loop der jaren regelmatig nieuwe lichtingen klanten komen, daar zitten altijd weer veel aardige mensen tussen. Rookt 4 joints per dag, ook als ze ze achter de bar staat.” Dat werkt voor mij prettiger, lekker werken, af en toe lekker kletsen, mijn kas klopt altijd en daar gaat het uiteindelijk om, toch? “

Foto 9. Jerry, (48)

Ik loop voor het eerst in jaren het Ballonnetje binnen en zie daar Jerry staan alsof er in 35 jaar niets veranderd is, want ik ken Jerry nog als klant uit de Mellow Yellow tijd. Jerry is van beroep taxi chauffeur, maar nu even niet. Hij loopt in de ziektewet want hij heeft net een zware operatie aan de bloedvaten in zijn been gehad. “Dat heb je dan mooi aan die smerige tabak te danken hé”? Zeg ik hem. Ik probeer hem al dertig jaar over te halen te stoppen en puur te gaan roken. Veel zal het niet helpen. Mensen laten zich de specifieke ervaringen van hun leven niet ontnemen. Hij blouwt sinds zijn 16e. Ach, het geeft me rust, ik heb in de taxi in al die jaren nooit ene keer moeilijkheden gehad met blowers.” En hoeveel heb je in die jaren nou naar de coffeeshop gebracht”? Vraag ik hem. “Nou dan zou ik nu ergens rustig kunnen gaan leven”, antwoord hij, “maar dan had ik wel een héél saai leven gehad! Als ik alles over mocht doen dan ging ik toch echt wéér blowen!”

Foto 10. Het Ballonnetje, lekker op het terras zitten, jointje erbij.

Foto 11. Consequent doorgevoerd sfeervol Interieur in het Rusland